

Ernstige gedragsproblemen

De *Richtlijn Ernstige gedragsproblemen voor jeugdhulp en jeugdbescherming* gaat over kinderen en jongeren met ernstige gedragsproblemen binnen de context van hun directe omgeving, zoals het gezin en de school. Bij sommige kinderen of jongeren is een gedragsstoornis (CD) of een oppositioneel-opstandige stoornis (ODD) vastgesteld, bij andere niet. Wat ze gemeen hebben, is dat de gedragsproblemen hen en hun directe omgeving ernstig belemmeren in hun dagelijks leven.

Beschikbare materialen

Voor het raadplegen en toepassen van de *Richtlijn Ernstige gedragsproblemen* heb je een aantal materialen tot je beschikking: de richtlijn, de onderbouwing, zes werkkaarten en informatie voor ouders. Deze materialen kun je downloaden en bestellen op www.richtlijnenjeugdhulp.nl.

Aan de slag met deze richtlijn

Wij hopen dat de *Richtlijn Ernstige gedragsproblemen* jou en je team ondersteunt in je dagelijkse werk. Met behulp van het werkblad dat nu voor je ligt kun je zelf en/of samen met je team kennismaken met de richtlijn. Door het invullen krijg je ook een overzicht van hoe je de richtlijn op dit moment al toepast en kom je achter de dingen die nog aandacht vragen. We hopen dat het invullen van dit werkblad je inspireert om (verder) met deze richtlijn aan de slag te gaan.

Instructie

Je krijgt steeds de opdracht om een stukje in de richtlijn door te nemen en beantwoordt daar vervolgens één of meerdere vragen over. We proberen je daarbij zoveel mogelijk te laten reflecteren op hoe jij en/of je team momenteel werkt/werken.

Hoofdstuk 1: Ernstige gedragsproblemen: definitie, risicofactoren en diagnostiek

Lees de eerste drie paragrafen.

1. Ken je de kenmerken van gedragsproblemen en kun je ze herkennen bij de kinderen en jongeren die je begeleidt?

Lees paragraaf 'Diagnostiek stappen bij gedragsproblemen' en bekijk werkkaart 1.

2. Om gedragsproblemen te screenen beveelt de richtlijn een aantal instrumenten aan. Welke instrumenten uit de richtlijn zijn beschikbaar in de organisatie? Worden ze ingezet om (onder andere) gedragsproblemen te screenen? Voel je je voldoende toegerust om zo'n instrument in te zetten?

Lees paragraaf 'Samenwerken met ouders, jeugdigen en omgeving'.

3. Hoe krijgt gedeelde besluitvorming een plaats binnen de trajecten die je uitvoert?

4. Hoe wordt psycho-educatie ingezet in jouw/jullie organisatie?

Lees paragraaf 'Diagnostische stappen bij gedragsproblemen' en bekijk werkkaart 1.

5. Hoe ziet binnen jouw/ jullie organisatie het diagnostisch proces eruit rondom gedragsproblemen? Op welke punten komt het overeen en verschilt het met de aanbevolen aanpak uit de richtlijn? Als het diagnostisch proces elders is uitgevoerd, is dan zichtbaar (bijvoorbeeld in het dossier) hoe dit is verlopen?

Hoofdstuk 2: Interventies

Lees de eerste paragrafen over ambulante interventies voor kinderen tot twaalf jaar en vanaf twaalf jaar

6a. Welke interventies in de richtlijn zijn beschikbaar in de organisatie?

b. Worden ze ook altijd ingezet bij de betreffende kinderen en jongeren? Zo nee, waarom wordt hier niet altijd voor gekozen? Wat vind je daarvan?

c. Wat is er nodig om de aanbevolen interventies vaker in te zetten?

Lees de volgende paragrafen van het hoofdstuk.

7a. Komt de aanpak overeen met hoe jullie dit meestal doen?

b. Hoe wordt het informele netwerk betrokken? Welke verbeteringen zijn mogelijk en wat is daarvoor nodig?

Hoofdstuk 3: Opvoedingstechnieken voor beroepsopvoeders

8. Benut je de opvoedingstechnieken die worden beschreven? Is er daarbij expliciete aandacht voor het proactief bevorderen van gewenst gedrag? Reageer je vijfmaal vaker op wat je cliënt goed doet dan op wat hij/zij fout doet? Welke verbeteringen zijn mogelijk en wat is daarvoor nodig?

Hoofdstuk 4: Toepassing van cognitief-gedragstherapeutische principes door jeugdprofessionals

9. Met welke CGt-technieken ben je bekend? Welke pas je toe, welke niet en waarom?

Lees paragraaf 'Toepassen van cognitief-gedragstherapeutische principes door jeugdprofessionals in de praktijk'.

10. Wat doen jeugdprofessionals binnen jouw/jullie organisatie om het geleerde tijdens de CGt therapie te versterken? Waar zijn verbeteringen mogelijk en wat is daarvoor nodig?

Hoofdstuk 5: Jeugdigen met ernstige gedragsproblemen in het onderwijs

11. Ben je bekend met de zorgstructuren van de scholen van de kinderen uit je caseload? Welke verbeteringen zijn mogelijk en wat is daarvoor nodig?

12. Hoe verloopt de samenwerking met school? Waar zijn verbeteringen mogelijk en wat is daarvoor nodig?

13a. Wat vind je voor je eigen werk/binnen jouw team belangrijk uit deze richtlijn?

b. Op een schaal van 1-10, in hoeverre worden de aanbevelingen gebruikt in je werk/binnen jouw team?

c. Hoe kun je deze aanbevelingen nog beter toepassen in je werk?

Cliëntversie/Informatie voor ouders

14. Op welk moment komt binnen het hulpverleningsproces de informatie voor ouders van de richtlijn aan bod?

Over richtlijnen

Richtlijnen ondersteunen jou als professional om samen met cliënten te beslissen over de best passende hulp. Richtlijnen geven onderbouwde aanbevelingen op basis van wetenschappelijk onderzoek, praktijkkennis van professionals en ervaringskennis van cliënten. Richtlijnen worden regelmatig aangepast. We adviseren altijd de website te raadplegen voor de meest actuele versies: www.richtlijnenjeugdhulp.nl.

